

Būvniecības process

Publicēts: 14.09.2020.

Atjaunināts: 27.01.2023.

Būvniecības process

Būvniecības procesu regulē Būvniecības likums, vispārīgie būvnoteikumi un speciālie būvnoteikumi un to piemēro jaunu būvju būvniecībai, kā arī esošu būvju pārbūvei, atjaunošanai, restaurācijai, nojaukšanai, novietošanai, lietošanas veida maiņai bez pārbūves un konservācijai.

Vispārīgie būvnoteikumi (Ministru kabineta 2014.gada 19.augusta noteikumi Nr.500) nosaka:

būvju iedalījumu grupās atkarībā no būvniecības sarežģītības pakāpes un iespējamās ietekmes uz cilvēku dzīvību, veselību un vidi,

gadījumus, kad nepieciešama inženierizpētes darbu veikšana,

gadījumus, kad nepieciešama būves ekspertīze, kā arī būvprojekta ekspertīze, un būvprojekta ekspertīzes sastāvu, veikšanas kārtību un apjomu,

gadījumus, kad nepieciešama autoruzraudzība un būvuzraudzība, kā arī autoruzraudzības un būvuzraudzības kārtību un būvuzraudzības plāna izstrādes kārtību un saturu,

būvniecības kontroles kārtību un nosacījumus, būvinspektoru tiesības un pienākumus, kā arī birojā, institūcijās, kuras pilda būvvaldes funkcijas, un pašvaldībā nodarbināto būvinspektoru sadarbības kārtību,

būvspeciālistu atbildību,

principus un dokumentus, uz kuru pamata pieņemams lēmums par tādas būves sakārtošanu vai nojaukšanu, kura ir pilnīgi vai daļēji sagrūvusi, bīstama vai bojā ainavu;

Savukārt *speciālie būvnoteikumi* nosaka:

būvniecības procesa kārtību, būvniecības procesā iesaistītās institūcijas un atbildīgos būvspeciālistus,

būvniecības procesam nepieciešamos dokumentus un to saturu,

būvatļaujā, apliecinājuma kartē un paskaidrojuma rakstā iekļaujamos nosacījumus,

gadījumus, kad nepieciešama sabiedrības informēšana par būvniecības ieceri, un šādas informēšanas kārtību,

atkāpju saskaņošanas kārtību,

būvprojekta ekspertīzes apjomu,

par būvniecības procesa kontroli un tiesiskumu atbildīgo institūciju,

būves konservācijas kārtību,

būves novietojuma uzmērījumu veikšanas kārtību un kārtību, kādā būve pieņemama ekspluatācijā,

būvdarbu garantijas termiņus pēc būves pieņemšanas ekspluatācijā

Atkarībā no būvju veida speciālos būvnoteikumus izdod attiecībā uz:

ēkām;

autoceļiem un ielām;
dzelzceļa būvēm (valsts, pašvaldību un privātajām);
elektronisko sakaru būvēm;
enerģijas ražošanas, glabāšanas, pārvades un sadales būvēm;
hidrotehniskajām un meliorācijas būvēm;
ostu hidrotehniskajām būvēm;
ar radiācijas drošību saistītām būvēm;
būvēm Latvijas Republikas teritoriālajos ūdeņos un ekskluzīvajā ekonomiskajā zonā;
citām, atsevišķi neklasificētām inženierbūvēm.

Atkarībā no būvniecības ieceres institūcija, kas pilda būvvaldes funkcijas, pieņem lēmumu šādos termiņos:

1 mēneša laikā - būvatļaujas izdošanu, atteikumu izdot būvatļauju vai būvniecības ieceres publisku apspriešanu;

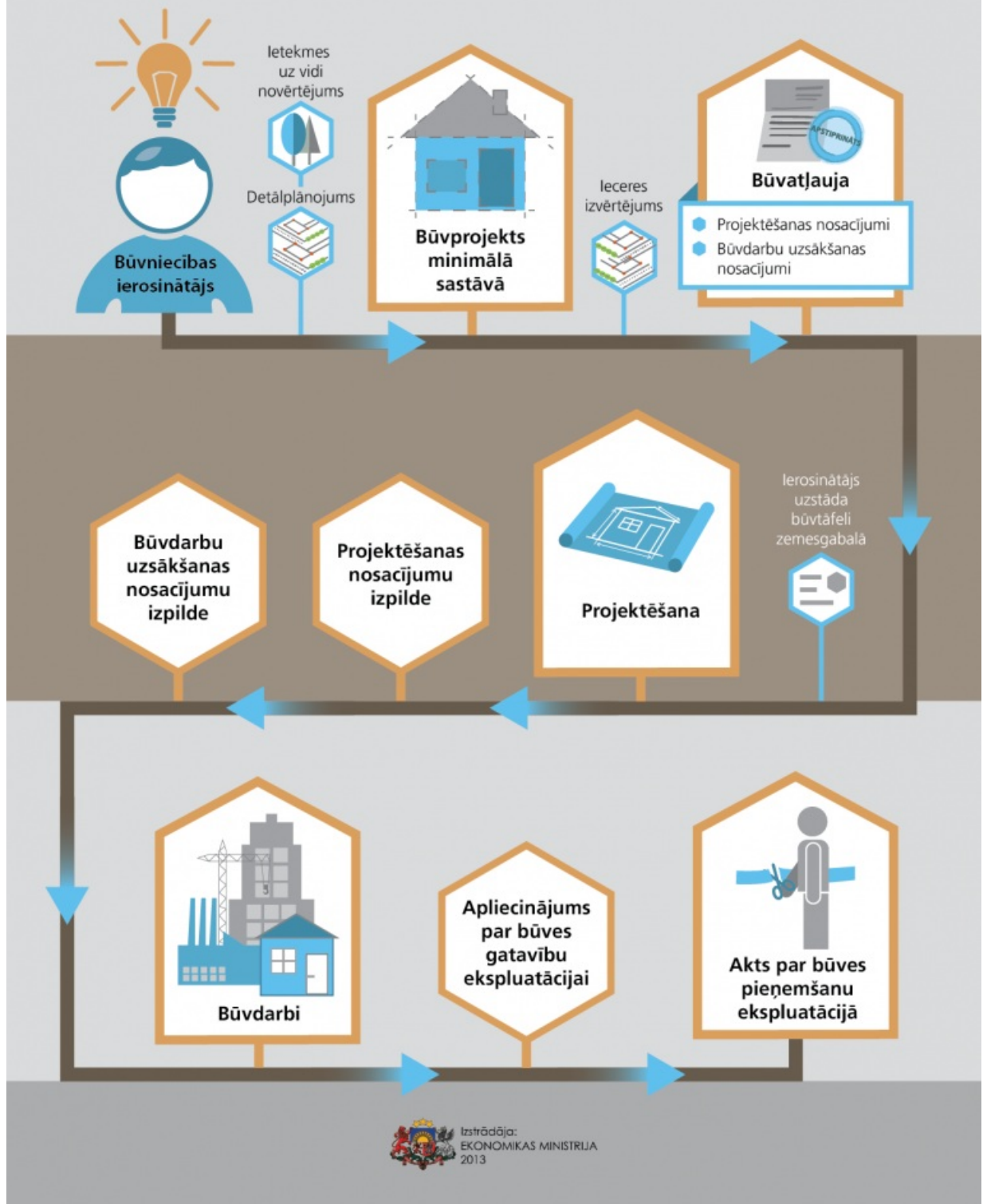
10 darbdienu laikā - būvniecības ieceres akceptu vai atteikumu akceptēt būvniecības ieceri (ja būvdarbu veikšanai nepieciešama apliecinājuma karte un paskaidrojuma raksts).

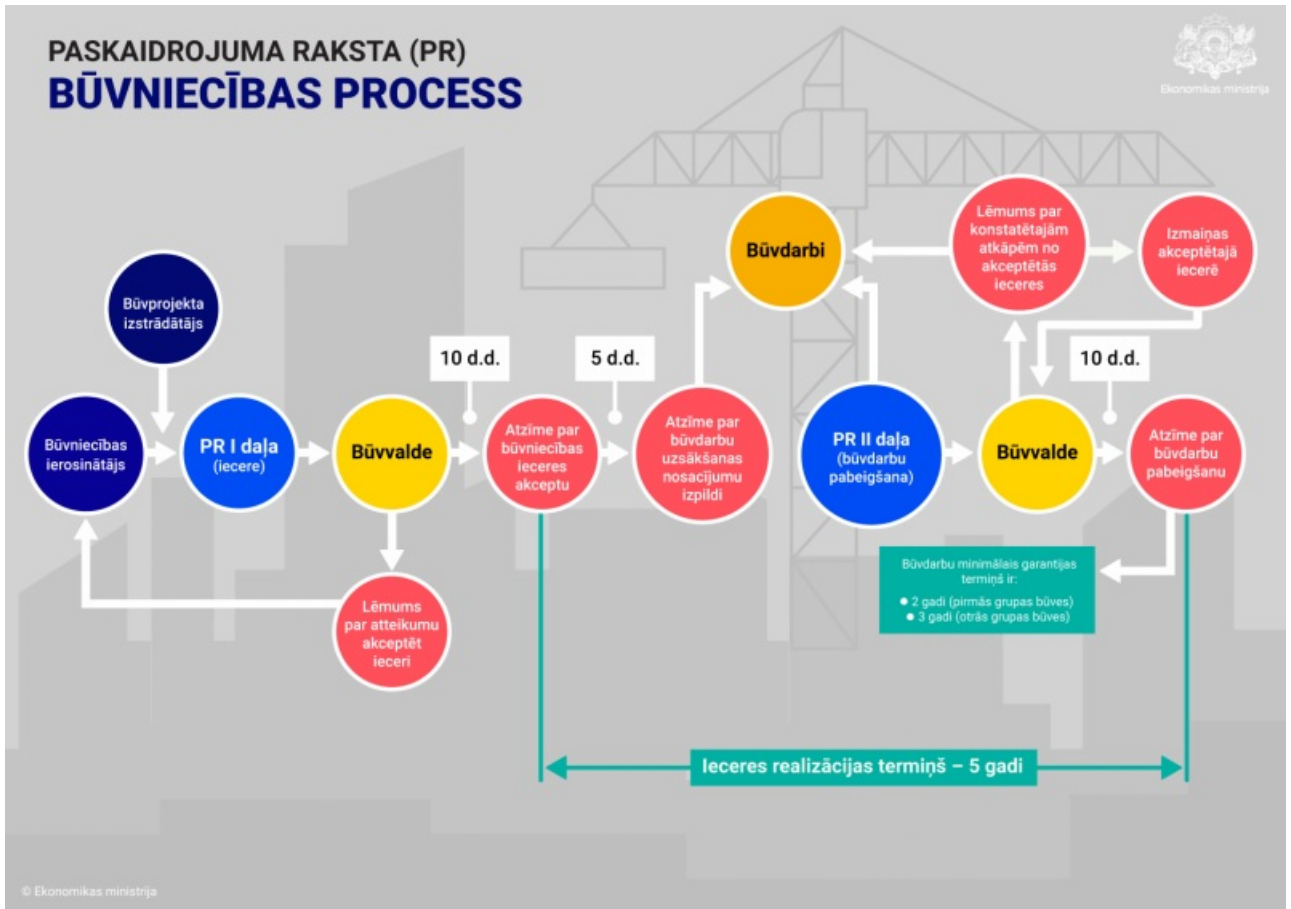
Vispārīgie būvnoteikumi paredz, ka institūcija, kas pilda būvvaldes funkcijas, atzīmi būvatļaujā par tajā ietverto projektēšanas nosacījumu izpildi veic 15 darbdienu laikā, savukārt par būvdarbu uzsākšanas nosacījumu izpildi – 5 darbdienu laikā.

Būvatļaujas būvniecības process

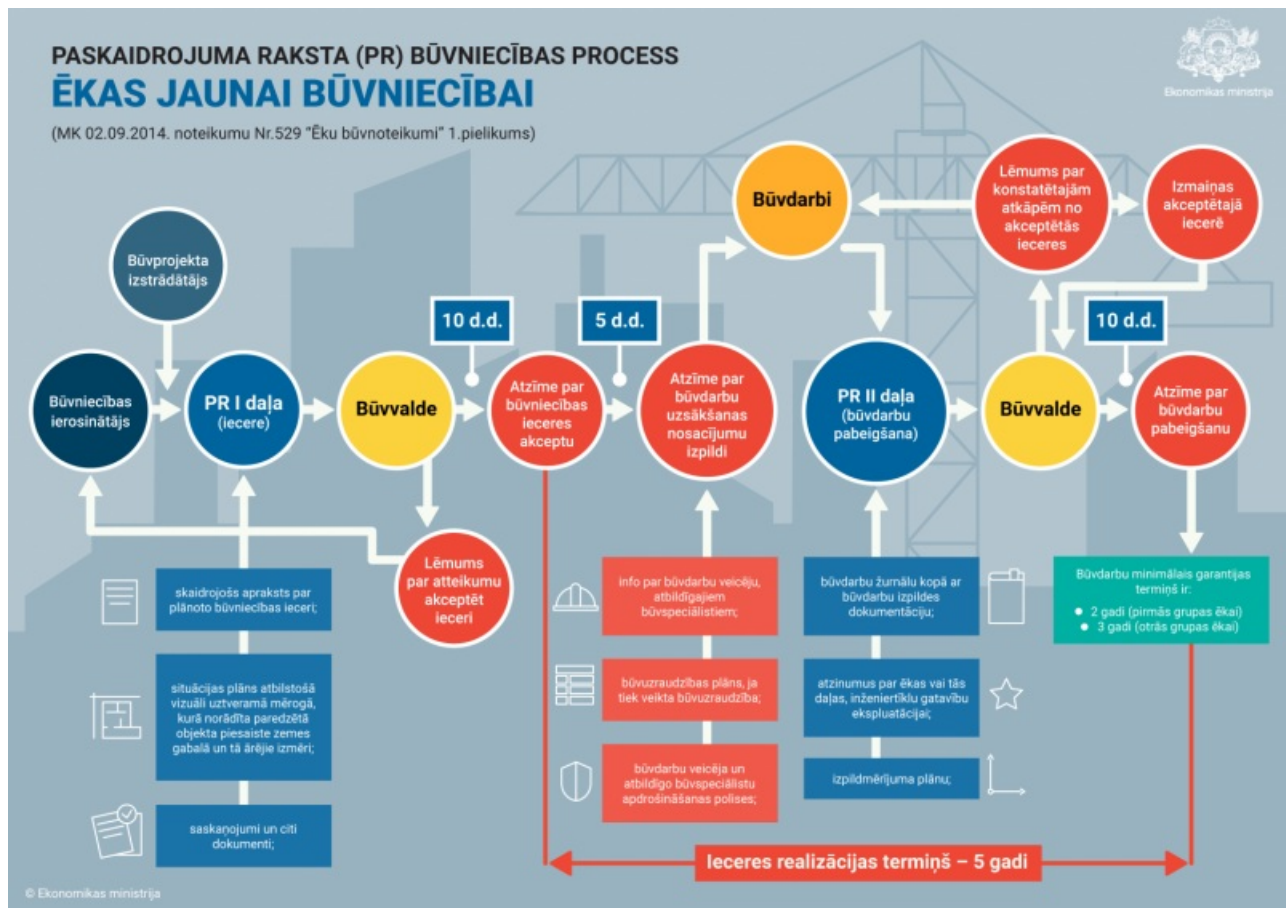

BŪVNICĪBAS PROCESS

Ministru kabineta 2014.gada 2.septembra noteikumi Nr.529 "Ēku būvnoteikumi"

Būvniecības nozares normatīvo bāzi veido vairāki likumi un Ministru kabineta noteikumi, kas apkopoti normatīvo aktu sarakstā atbilstoši būvniecības procesam, sākot ar vispārīgiem normatīviem aktiem, tālāk plānošanas – projektēšanas sagatavošanas – projektēšanas – būvdarbu – īpašās būvniecības noteikumiem – ekspluatācijas un visbeidzot citiem saistošiem normatīviem aktiem, kā arī pieejams būvuzraudzības atbilstības novērtēšanai piemērojamo [standartu saraksts](#).

Pieņemšanas datums	Nr.	Normatīvā akta nosaukums	Spēkā stāšanās datums	Pielikumi/rīkojumi
09.07.2013.		Būvniecības likums Construction Law	01.10.2014.	

06.12.2012.	-	Ēku energoefektivitātes likums Law On the Energy Performance of Buildings	09.01.2013.	
19.08.2014.	500	Vispārīgie būvnoteikumi General Construction Regulations	01.10.2014.	
26.08.2014.	513	Latvijas Būvniecības padomes izveidošanas un darbības kārtība	01.10.2014.	
25.03.2014.	156	Būvizstrādājumu tirgus uzraudzības kārtība Procedures for the Market Surveillance of Construction Products	01.10.2014.	
25.02.2014.	112	Noteikumi par Eiropas tehnisko novērtējumu Regulations Regarding the European Technical Assessment	01.10.2014.	
25.02.2014.	116	Būvkomersantu reģistrācijas noteikumi Regulations Regarding the Registration of Construction Merchants	01.10.2014.	
19.08.2014.	502	Noteikumi par būvspeciālistu un būvdarbu veicēju civiltiesiskās atbildības obligāto apdrošināšanu	10.01.2014.	
28.10.2014.	671	Būvniecības ieceres publiskas apspriešanas kārtība	05.11.2014.	

28.07.2015	438	Būvniecības informācijas sistēmas noteikumi	14.08.2015.	
21.08.2018.	531	Noteikumi par neatkarīgu ekspertu kompetences novērtēšanu un profesionālās darbības uzraudzību ēku energoefektivitātes jomā	01.12.2018.	
08.04.2021.	222	Ēku energoefektivitātes aprēķina metodes un ēku energosertifikācijas noteikumi	16.04.2021.	
19.08.2014.	499	Noteikumi par būvinspektoriem	01.10.2014.	Pielikumi
30.09.2014.	576	Būvniecības valsts kontroles biroja nolikums	01.10.2014.	
12.04.2016	211	Būvkomersantu klasifikācijas noteikumi	16.04.2016.	

Speciālie būvnoteikumi

02.09 .2014 .	5 2 9	Ēku būvnoteikumi	01.10 .2014 .	Pielikumi
09.05 .2017 .	2 5 3	Atsevišķu inženierbūvju būvnoteikumi	06.06 .2017 .	
02.09 .2014 .	5 3 0	Dzelzceļa būvnoteikumi	01.10 .2014 .	Pielikumi
16.09 .2014 .	5 5 0	Hidrotehnisko un meliorācijas būvju būvnoteikumi	01.10 .2014 .	Pielikumi
19.08 .2014 .	5 0 1	Elektronisko sakaru tīklu ierīkošanas, būvniecības un uzraudzības kārtība	01.10 .2014 .	Pielikumi
14.10 .2014 .	6 3 3	Autoceļu un ielu būvnoteikumi	25.10 .2014 .	Pielikumi
14.10 .2014 .	6 3 1	Latvijas Republikas iekšējo jūras ūdeņu, teritoriālās jūras un ekskluzīvās ekonomiskās zonas būvju būvnoteikumi	25.10 .2014 .	
01.09 .2015 .		LBN 229-15 "A klases hidroelektrostaciju hidrotehniskās būves"	05.09 .2015 .	
24.11 .2015 .	6 6 1	Ar radiācijas drošību saistīto būvju būvnoteikumi	05.12 .2015 .	

Plānošana

Plānošana			
13.10.2011.	-	Teritorijas attīstības plānošanas likums Spatial Development Planning Law	01.12.2011.
05.02.1997.	-	Aizsargjoslu likums Protection Zone Law	11.03.1997.
21.03.2002.	-	Reģionālās attīstības likums Regional development Law	23.04.2002.
10.10.2006.	833	Eksploatācijas aizsargjoslu noteikšanas metodika gar ūdensvadu un kanalizācijas tīkliem	13.10.2006.

Projektēšanas sagatavošana

Projektēšanas sagatavošana			
17.09.2019.	432	LBN 003-19 Būv klimatoloģija	21.09.2019
25.06.2019	280	LBN 002-19 "Ēku norobežojošo konstrukciju siltumtehnika"	01.01.2020.
30.06.2015.	334	LBN 005-15 Inženierpētes noteikumi būvniecībā	01.07.2015.
30.09.2014.	574	LBN 008-14 Inženiertīklu izvietojums	01.10.2014.
16.06.2015.	312	LBN 016-15 Būvakustika	01.07.2015.

Projektēšana

Projektēšana			
19.10.2021.	693	Būvju vispārīgo prasību būvnormatīvs LBN 200-21	01.11.2021.
28.08.2018.	545	LBN 202-18 "Būvniecības ieceres dokumentācijas noformēšana"	31.08.2018.

30.06.2015.	333	LBN 201-15 Būvju ugunsdrošība	01.07.2015.
26.05.2015.	254	LBN 203-15 Betona būvkonstrukciju projektēšana	01.06.2015.
23.12.2014.	794	LBN 204-14 „Tērauda būvkonstrukciju projektēšana”	01.01.2015.
26.05.2015.	248	LBN 205-15 Mūra būvkonstrukciju projektēšana	01.06.2015
23.12.2014.	793	LBN 206-14 Koka būvkonstrukciju projektēšana	01.01.2015.
02.06.2015.	265	LBN 207-15 Geotehniskā projektēšana	08.06.2015.
26.05.2015.	249	LBN 212-15 Tērauda un betona kompozīto būvkonstrukciju projektēšana	01.06.2015.
26.05.2015.	247	LBN 213-15 Alumīnija būvkonstrukciju projektēšana	01.06.2015.
26.05.2015.	246	LBN 215-15 Seismiski izturīgu būvkonstrukciju projektēšana	01.06.2015.
30.06.2015.	332	LBN 221-15 Ēku iekšējais ūdensvads un kanalizācija	01.07.2015.
30.06.2015.	326	LBN 222-15 Ūdensapgādes būves	01.07.2015.
30.06.2015.	327	LBN 223-15 Kanalizācijas būves	01.07.2015.
30.06.2015.	329	LBN 224-15 Meliorācijas sistēmas un hidrotehniskās būves	01.07.2015.
16.06.2015.	310	LBN 231-15 Dzīvojamo un publisko ēku apkure un ventilācija	20.06.2015.
30.06.2015.	336	LBN 241-15 Dabāsgāzes iekšējo gāzesvadu sistēma	01.07.2015.
30.06.2015.	341	LBN 242-15 Dabāsgāzes ārējo gāzesvadu sistēma	01.07.2015.
30.06.2015.	335	LBN 243-15 Sašķidrinātās naftas gāzes iekšējo un ārējo gāzesvadu sistēma	01.07.2015.
09.06.2015.	294	LBN 261-15 Ēku iekšējā elektroinstalācija	17.06.2015.

30.06.2015.	328	LBN 262-15 Elektronisko sakaru tīkli	01.07.2015.
03.05.2017.	239	LBN 501-17 Būvzmaksu noteikšanas kārtība	27.05.2017.

Higiēnas prasības

Higiēnas prasības			
09.10 .2018 .	631	Higiēnas prasības skaistumkopšanas pakalpojumu sniegšanai	19.10.2018.
28.07 .2020 .	470	Higiēnas prasības publiskas lietošanas peldbaseiniem	01.07.2021.
19.0 9.201 3.	890	Higiēnas prasības bērnu uzraudzības pakalpojuma sniedzējiem un izglītības iestādēm, kas īsteno pirmsskolas izglītības programmu	01.01.2014.
27.1 2.200 2.	610	Higiēnas prasības vispārējās pamatizglītības, vispārējās vidējās izglītības un profesionālās izglītības iestādēm	08.01.2003 .
12.12 .2000 .	431	Higiēnas prasības sociālās aprūpes institūcijām	01.01.2001.
11.04 .2000 .	137	Higiēnas prasības dienesta viesnīcām	01.09.2000.

Būvspeciālistu sertificēšana

20.03.2018.	16 9	Būvspeciālistu kompetences novērtēšanas un patstāvīgās prakses uzraudzības noteikumi	06.04.2018.
07.05.2019.	19 0	Būvniecības valsts kontroles biroja sniegto maksas pakalpojumu cenrādis	

05.03.2019.	100	Būvspeciālistu uzraudzības un kompetences novērtēšanas cenrādis	

Pieņemšanas datums	Nr.	Normatīvā akta dokuments	Spēkā stāšanās datums
25.04.2006.	3 1 9	Noteikumi par hidroelektrostaciju hidrotehnisko būvju valdītāja civiltiesiskās atbildības obligāto apdrošināšanu	01.06.2006.
07.12.2000.	-	Par hidroelektrostaciju hidrotehnisko būvju drošumu	01.04.2001.
02.10.2001.	4 2 1	Noteikumi par darba vietu aprīkošanu uz ceļiem	11.10.2001.
18.02.2021.	1 1 3	Atkritumu un to pārvadājumu uzskaites kārtība	01.07.2021
Ekspluatācija			
15.06.2021.	3 8 4	Būvju tehniskās apsekošanas būvnormatīvs LBN 405-21	01.11.2021.

Būvdarbi

16.06.2015.	325	LBN 305-15 Ģeodēziskie darbi būvniecībā	01.07.2015.

Citi saistoši dokumenti			
1 2. 02 .1 99 2.	-	Par kultūras pieminekļu aizsardzību Law On Protection of Cultural Monuments	11 .0 3. 19 92 .
0 8. 08 .1 99 6.	-	Par atbilstības novērtēšanu Law on Conformity Assessment	03 .0 9. 19 96 .
1 4. 10 .1 99 8.	-	Standartizācijas likums Standardisation Law	1 1. 11 .1 99 8.
18 .0 3. 19 99 .	-	Patērētāju tiesību aizsardzības likums Consumer Rights Protection Law	1 5. 04 .1 99 9.
07 .0 4. 20 04 .	-	Preču un pakalpojumu drošuma likums Law on the Safety of Goods and Services	01 .0 5. 20 04 .
2 0. 06 .2 00 0.	-	Par atbilstību par preces un pakalpojuma trūkumiem Law On Liability for Defective Goods and Deficient Services	19 .0 7. 20 00 .

20 .0 6. 20 01 .	-	Darba aizsardzības likums Labour Protection Law	01 .0 1. 20 02 .
29 .0 5. 20 03 .	-	Rīgas vēsturiskā centra saglabāšanas un aizsardzības likums Law on the Historic Centre of Riga	26 .0 6. 20 03 .
08 .0 3. 20 04 .	1 2 7	Rīgas vēsturiskā centra saglabāšanas un aizsardzības noteikumi Regulations regarding the Preservation and Protection of the Historic Centre of Riga	12 .0 3. 20 04 .
26 .0 8. 20 03 .	4 7 4	Noteikumi par kultūras pieminekļu uzskaiti, aizsardzību, izmantošanu, restaurāciju, valsts pirmpirkuma tiesībām un vidi degradējoša objekta statusa piešķiršanu Regulations regarding the Registration, Protection, Utilisation and Restoration of Cultural Monuments, the Right of First Refusal of the State and the Granting of the Status of an Environment-Degrading Object	30 .0 8. 20 03 .
09 .1 1. 20 04 .	9 1 6	Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas nolikums By-law of the State Inspection for Heritage Protection	13 .1 1. 20 04 .
2 3. 03 .1 99 9.	1 2 0	Kārtība, kādā izbeidzama Latvijas PSR normatīvo aktu piemērošana	27 .0 3. 19 99 .
21 .0 5. 20 02 .	1 9 4	Izglītības programmu minimālās prasības arhitekta profesionālās kvalifikācijas iegūšanai	19 .0 6. 20 02 .

25 .0 2. 20 03 .	9 2	Darba aizsardzības prasības, veicot būvdarbus Labour Protection Requirements in Performing Construction Work	0 1. 03 .2 00 3.
03 .0 1. 20 17	2	Noteikumi par statistisko klasifikāciju sarakstu un tajā iekļauto statistisko klasifikāciju ieviešanas, uzturēšanas un publicēšanas kārtību	06 .0 1. 20 17
21 .0 3. 20 17	1 6 4	Noteikumi par arhitekta profesionāliem nosaukumiem un izglītību un profesionālo kvalifikāciju apliecinājošiem dokumentiem, kurus atzīst, piemērojot speciālo profesionālās kvalifikācijas atzīšanas sistēmu	3 1. 03 .2 01 7.

<https://www.em.gov.lv/lv/buvniecibas-process>